

П Р О Т О К О Л

№ 2...

a_1961_004888

от 22.30 ч.

Днес, 26. IX. 1961 г. Все състоя заседание на Художествения съвет, след като членовете гледаха ^{от 19 до 22 часа} репетицията, като представление на пиесата на Пагодин "ТРЕТА ПАТЕТИЧНА" с режисьор Кр. Мирски и художник Георги Иванов. Присъствуваха др.др.: Ф. Филипов /председател Ал. Хаджихристов, Г. Каракашев, Кр. Мирски, Н. Люцканов, М. Бениеш, нар. арт. К. Кисимов, Ив. Димитрове, Ст. Великов, Г. Димитров, Г. Раданов, А. Чапразов, Л. Кабакчиев, Л. Алтънова, С. Гьорова, А. Тодоров, Б. Свитков.

Ф. ФИЛИПОВ - Не затова, че театърът се намира пред своето започване на сезона решихме да направим заседанието си ~~кратко~~ непосредствено след спектакъла, а защото не бива да се бавим с "ТРЕТА ПАТЕТИЧНА" и утре Кръстьо да може да каже бележките на участващите още сутринта.

Ние дадохме пълна възможност докожкото разполагаме с време и средства "Трета патетична" да се изгради както трябва и наистина виждаме едни усилия, които дават резултат, който общо взето радва. Оправдаха се хвърлените средства, времето, което се даде на разположение на целия творчески колектив, заминаването за Москва, срещите, разговорите. За нас тази пиеса за Ленин е важна и ако ние се убедим с Кръстьо във вашите препоръки, че има какво да се поправи, то ще стане лесно. Аз моля другарите да се изкажат по три пункта: режисьорска работа, оформление. Има думата най-напред режисьора.

КРЪСТЬО МИРСКИ - Времето е доста напреднало и не виждам причини да ви бавя. По-важно е вие какво ще кажете. Ние получихме доста добри условия за работа над пиесата и с много сериозност се отнесохме към задачата си. Това беше действително адски трудна пиеса и вярвам всички разбират това, понеже за пръв път спектакълът мина днес свързано. Освен това надявам се, че ще преодолем тази

разтегленост на някои картини, например, когато Гвоздили се връща в къщи.

Н. ЛЮЦКАНОВ - Аз съм бил на три репетиции и според мен това е най-зрялата, най-организираната репетиция, от която могат да се правят изводи за постижения и слабости. Според мен в постановката има много хубави неща, решения, образи, които ще се харесат на нашата публика и които са за театъра сериозно постижение. На първо място за мен тук е важна работата с актьорите, които са отбелязали сериозни постижения. В това число слагам Петър Василев, Рачко Ябанджиев /с известна уговорка/, Таня Масалитинова, Маргарита Венкова, която е интересна, макар че ѝ липсва женственост, Мирослав Миндов, у когото има атмосфера.

Второ нещо, което за мен е голямо постижение, това е диалогът, който редица актьори водят много майсторски, като например когато Дятлов идва да съобщи на Ирина за престъплението на брат ѝ /диалогът между Живко Маргаритов и Виолета Бахчеванова/ се води чудесно този диалог между тия млади хора.

Смятам, обаче, че трябва да се вземат мерки за докъсяването на спектакъла и по-стегнатото му ритмическо изграждане. Биха могли първа и втора картина да се слепят. Твърде много се умува за килима.

Аз бих посъветвал другаря Мирски да поиска една-две репетиции с публика, за да се получи тясна връзка с публиката и артистите и темите в пиесата да станат тяхна лична тема. Защото все още някои от героите са малко хладнички към това, което говорят. Това е логично след прекъсването, поради отпуската през лятото.

Мисля, другарю Мирски, че само на две места използвате музика, а защо не я използвате на повече места?

Искам да изкаже някои мисли за решението на образа на Гецов. Той играе страшно ефектно, въздействува, но според мен е неверен. Той играе някакъв глупак, кретен, тъпанарин, а това е талантлив човек, забъркан от идеи.

КРЪСТЬО МИРСКИ - Всичките ми усилия бяха напразни. А днес играта му беше съвсем оперетна.

Н. ЛЮЦКАНОВ - Според мен това за Стефан Гецов не е никакво постижение.

Второ: струва ми се, че би бил много по-богат образът на Гвоздилини & В. Георгиев, ако в него има малко хумор. Премного Виктор играе драма. А "когато историята се разделя със своето минало, тя винаги се смее".

Като заключение ще кажа, че независимо от тези недостатъци положителните неща са повече и смятам, че пиесата ще има резонанс в нашата публика. Тя има какво да размисля върху всичко това.

СЕВЕЛИНА ГЬОРОВА - Пиесата е сложна в този смисъл, че трябва да е достоверна на историческите факти и същевременно да е съвременна, т.е. да засяга онова, което има в нашия живот. В този смисъл изборът на тази пиеса е сполучлив и общо замисълът на режисьора и изпълнението довеждат тези мисли до зрителя. Изобщо много са разчленени нещата и това е хубавата страна в постановката, че цялата пиеса е решена като философски разговор. В този смисъл аз ще повторя, че наистина постижението на Мирослав Миндов е ярко постижение. Венкова също е силно, остро изразен характер. Мисля, че в този етап на работа трябва да се обърне внимание на тази заразителност на революцията, на този емоционален поток, който обхваща хората и който се чувства на някои места в постановката, като например момента, когато Ленин изпраща двамата да сломят главата на хидрата. Но тези моменти трябва да са повече. И даже мисля, че и в решението на другаря Мирски, особено в осветлението би трябвало да се потърси повече метафоричност.

Мисля, че сцената на съня на Гвоздилин е доста дълга и мисля че трябва да се съкрати тази част, която е премного аналитична, а може би трябва някакво озвучаване и повече да се подчертае тази ~~аналитичност~~ алегоричност на формата. Живко Маргаритов играе Дятлов многопланово, интересно, сложно, със заразителност, но има някои моменти, които са решаващи за твърдостта на характера, които у Маргаритов са детински. Няма го тоя камък. Има го това нещо, когато се връща от завода. И в Гвоздилин трябва да се търси повече страстност. Да се подчертае тази скала. Това е мужик, неуклюж, който сам е изтръгнал тия богатства. Във Валерий на Светослав Карабоилов има една патологичност, истерия, която мисля, че може да се тушира. За образа на Ленин, пресъздаден от Рачко Ябанджиев. Мисля, че и театърът, и актьорът е дал много. Той всеки момент запълва образа, няма празнини и може би би трябвало да се окуражи, но мисля, че е необходимо да се успокои от тази портретна линия, която непрекъснато следва, а в известни моменти има и риторичност, която би могла да се овладее.

Изобщо за осветлението трябва да се препоръча разнообразяване. Понякога тоя дом натежава със стълбовете, с тежките си архитектурни форми, без да помага на актьора.

Л. КАБАКЧИЕВ - Струва ми се, че спектакълът ще има успех. За Рачко Ябанджиев ми се струва, че в много голяма степен е успял особено в 11 картина. Бих желал в началото да говори в два плана, а тук върви всичко като една реч. /Ф. ФИЛИПОВ - Това е всичко. Изплю камъчето. Дипсва непосредствеността на сърдечния човек, който в различните епизоди и събития взима човешко, сърдечно отношение./

ИВАНКА ДИМИТРОВА - По еднакъв начин върви обяснението между Дятлов и Ирина в първите картини и в същия ритъм върви и в предпоследната картина. А много по-различно би трябвало да бъде, много по-нажежено. Има една несигурност в композицията от режисьорско гледище прави спектакъла скучноват. Извънредно много е направено за образа на Л.

за на Ленин, но мисля, че от това, което е направено, от 90% трябва Рачко да се откаже. Тия малки задъчки го отвлечат и става дори неприятен, в това търсене на външни прийоми на прилика. А това е едно огромно име, една мисъл, която непрекъснато тече. Стареейки се много да хване тази външна прилика, Ябанджиев изпуска тези неща и става така, че аз, като зрител, не мога да го догледам.

Много ми харесва Миндов и Таня Масалитинова. Изобщо в някои образи е постигнато повече, в други - по-малко. За Гвоздили е недостатъчно. Много е еднопланово, грубо. Маргарита Венкова ми е чужда в ансамбъла. Някак показва нещо, натрапва нещо и то некрасиво, неестетично. И даже, когато са двете с Таня, ми се иска да гледам Таня. Мисля, че другарят Мирски трябва да помисли за създаване на повече атмосфера за актьорите. Много някак са оголени. И Рачко да се освободи в мизансцените си. Прекалено много движение има.

Моис Бениеш - Аз смятам, че тоя спектакъл има голямо значение за нашия театър. Това е спектакъл за Ленин, който е много необходим и ще изиграе сериозна роля в осъществяването на нашата репертоарна и художествено-политическа политика. И смятам, че през време на тия репетиции, които остават до премиерата, ще има възможност да се изгради като един емоционален спектакъл. Това е страшно трудна пиеса, разкъсана, хроникална, разкрива съдби, които вървят заедно, а всяка се движи по своя центробежна линия. И тук режисворската ръка е, която се стреми тези линии да ги центрира и да се пресичат в една точка - точката на революцията, водораздела към бъдещето и към пропастта на тия, които революцията отхвърля. От това, което гледах днес у мен се създаде впечатление на неравност на спектакъла: една картина е постигната, друга - не. Но пак повтарям - основата е такава и трябва да се обедини, да се слее, да се съгъсти поне до три часа и петнадесет минути. Декоративното решение намирам, че е много близко до драматургичния материал, но трябва много работа с осветлението.

И това, което прави впечатление в декоративното решение, че е малко оголено, идва от там, че в него не е даден още полутонът. Така например не се получават сцените с непманите и когато Гвоздилин идва при дъщеря си. Той идва призори. След това минава време и то може прекрасно да се използва с промяната на светлината. Изобщо е нужна по-голяма емоционалност на спектакъла, до жар, за да се ~~може~~ получи тази патетичност. Затова и финала на последната картина намирам, че е решен много ~~линейно~~ линейно, а трябва да е по-нестройно, те трябва да пристигат обгорени от барут. А тук всичко е много правилно.

Тук казвах за образа на Ленин. Аз смятам, че това е много голямо постижение на Рачко. Само Любо Кабакчиев каза може би най-същественото и то се забелязва в картината на скамейката, когато говори, като че държи реч, а не разговаря със една сестра, която е дошла да моли за брат си и която той убеждава. Но например в сцената в Кремъл на мен Рачко много ми хареса. Там е някакси много събран, по-вътрешен.

В тази картина на скамейката някакси не е изяснено и аз не приемам авторския текст, защото не се загатва дори, че той ще се намеси.

Също струва ми се, че е неправдоподобно Гвоздилин, когато се готви да замине да говори така предизвикателно със смъртния си враг. Също правилна е бележката, че е нужен малко хумор в изпълнението на Виктор Георгиев.

с бележките за

Напълно съм съгласен тук ~~с~~ сцената и образа на художника. Даже бих казал, че картината излиза извън стила на другите картини.

За Дятлов. На мен ми се струва, че по автор и по цялото негово поведение трябва да бъде, както казват руснаците неуклюж, тромав. Чудесно играе Маргаритов, тънко и умно, но той е интелгент, който играе наботник. Тук трябваше да се потърси типаж. /Ф. ФИЛИПОВ - Но кажете ми кой друг би могъл да изпълни по-добре тази роля? Защо не предложихте, когато се разпределяше?/ И не знам защо, но ми се стори, че много често се лови за кобура, може да е по ремарките, но нека да е по-скоро намек, защото това го прави някак скачещ, докато е нужно да излъчва сила, мощ.

Г. КАРАКАШЕВ - Най-важните неща се казаха. А и времето е напреднало. Разбира се най-много трябва да се наблегне на ритъма на спектакъла. Сега да не говорим, че много се е направило, че има актьорски постижения, че замисълът на режисьора е много добър. Но са прави бележките на другарката Димитрова, че у Рачко има много жетове, той върше по сцената и ми се струва, че не вижда партнорите си. Сам за себе си съществува на сцената. А има хубави неща като техника. Но трябва да махне излишното от външния образ. Мустаците и брадата трябва да бъдат малко по-тъмни защото се губят. И трябва да се попълни в торса и краката, защото иначе става една голяма глава на малко туловище, хилав труп. Сега аз, може би съм оглушал, да не би да заместя Лилиев в съвета, като най-стар, но много неща не чух. /Ф. ФИЛИПОВ - Верно е, че не достига много от текста. За Дятлов правилни са бележките, не е човек от народа, не му вярвам. Верно актьорът мъчи, прави нещо, но не е за него ролята. Мисля, че Миндов като Дятлов щеше да бъде по-добър. Енчо Тагаров не ми харесва, някак с това бастунче ми напомня народния представител от "Пред буря". Изобщо в осветлението мисля, че още бо мотло да се направи за тази емоционалност. Да се постигне колорит. Сцените биха могли да се оживят, но

все пак това е млад художник, който много добре се е справил със задачата си. Верно е намерил решението. Има малко увлечение в баснябите

ЛЮДМИЛА АЛТЪНОВА - Ако се е получила някаква разлятост, това е, защото не е получена масштабност на героите, докато тук във всеки герой се вижда съдбата на ~~милioni~~ милиони хора. Вътрешно актьорите не са убедени в тези съдби на своите герои. И не мога да се съглася с картината в Ленинския "Горки". Не отговаря на представите ни за тази скамейка, за обстановката, както сме гледали по картините и сме чели и слушали.

КРЪСТЬО МИРСКИ - От къде знаеш, че е точно тази пейка?

ЛЮДМИЛА АЛТЪНОВА - И не мога да приема Маргарита Венкова.

Ф. ФИЛИПОВ - В обобщението аз ще изразя и моето отношение, което не съвпада с общите мисли на другарите, които се изказаха. Първо, другарю Кисимов, трябва да отбележим, че пиесата е много трудна и най-важното е че режисьорът е успял да вървикъм изграждане на образите по тяхната психология. И в това отношение трябва да подчертаем определено, че има успехи. Второ - Кръстьо много добре е проучил епохата, много тънко, много вечно, с много чувство за атмосфера. С много топлина са изградени двата образа на Иполит и Дятлов. Друг е въпросът, че по физически данни не отговаря. Но в нашата труппа няма актьори за такива положителни образи, с голяма ~~външна сила~~ външна сила и голяма вътрешна топлина. Ето такъв актьор ни трябва.

Ние би трябвало да разделим успехите и неуспехите на актьорите на три групи. Определено трябва да кажем, че най-добър от всички е Мирослав. Това е най-голямото постижение в спектакъла. Аз приемам искреността на Живко Маргаритов. Другото го няма момчето в данните си. Трябва да отбележим за успех и постижението на Виолета Бахчеванова и Таня Маселитнива. Във втората категория трябва да поставим постижението на Рачко Ябанджиев в образа на Ленин. Това е постижение на режисьора заедно с актьорите и е приемливо по две посоки. Има много пластичност, но не е втората крачка не е направена. Прав е Бениш и аз ще кажа, че Ленин на Рачко мисли какво и как играе, а не какво партньорите му мислят какво и как играе. От там се получава една външност на образа и налагане на жеста и интонациите, както и външните изразни средства и от там едно охлаждане на нашето отношение към него. Затова бих препоръчал да се стопят външните изразни средства на Рачко и за да се получи по-голяма интимност, да се загаси може би страничното осветление. Понеже познаваме Рачко, се надяваме, че като се срещне с публика ще се стопят много от излишните жестове и външни изразни средства.

Към приемливите образи трябва да прибавим и Гвоздили на Виктор Георгиев. Ако даде и хумор, това вече ще бъде много голямо постижение. Това трябва да се отбележи за Виктор. Тук би трябвало да наредим и

Тук би трябвало да наредим и Петър Василев, и Светослав Карабонков. Тук до известна степен може да се нареди и Маргарита Венкова. Аз не приемам, че е много успешно изграден образът. Липсва артистичността и сърдечността, присъщи на всеки добър актьор, които се проявяват дори когато изгражда отрицателни образи. Тук е и Стефан Гецов, който играе оперетно и естрадно. Той излиза от целия ансамбъл. Той не се съединява с Гвоздилини, върви по друга посока. На Гецов спокойно може да му се каже истината.

КР. МИРСКИ - Най-елементарни са ми били изискванията към него. От шест месеца му казвам това и не знам какво повече може да се направи.

ФИЛИП ФИЛИПОВ - Ние трябва да подчертаем, че диалогът тук се води естествено, с изключение на това, че не се чува на места. Това е много голямо достижение, а за групата на Неповците не можем да кажем същото.

Има разностилие в оформлението на картините - реализъм от една страна, а в парка има пък обобщаване, стигащо до стилизуваност. Аз мисля, че при осветлението би трябвало много от контурите на декорите да се опростят.

Нищо не е в състояние да промени моето убеждение, че спектакълът е узрял. Иначе ще се получи повече разтягане, затова предлагам да не се отлага и в четвъртък да има генерална репетиция с публика, ако режисьорът, разбира се, приеме. Работата на Кръстьо беше трудна, защото литературният материал е много разхвърлян. После за пръв път изгражда образът на Ленин и дори да е постигнал само тази портретна линия в образа, пак можем да говорим за постижение. И аз моля другарят Мирски при срещата с артистите да ги насърчи да се впуснат в потока на вътрешното действие на героите си и така ще се и съгисти спектакълът.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/Ф. Филипов/

ПРОТОКОЛЧИК:

/Л. Геолгиева/